

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész óvre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A személyi adatok beszerzéséről.

Irta: K. Nagy Sándor.

A csendőr-legénységhez szölok.

Hogya kezdjek csak bozzá, hogy félre ne értsenek?

Mert nem óhajtom ugyan irodákká tenni a csendőrlaktanyáit, de viszont nem hallgatom el azokat a megjegyzéseket, vagy — helyesebben mondva — kívánóságokat sem, a melyeket itt-ott hallok a csendőri tényvázlat tekintetében. Pedig tudom, hogy nem nehezíteni, hanem könnyíteni kell azoknak a közökönek tevékenységét, melyek összeszedik az adatokat és a bíróság kezébe szolgáltatják a megzavart törvényes rend helyreállítására.

Miesen mindenkinök el kell ismernie, hogy a csendőrség az igazságszolgáltatásnak jobb keze, még pedig olyan erős jobb keze, a mely nélkül tehetetlen volna.

Éppen ezért ezen kiváló fontossága miatt a haladó kor az ő működési körét is szélesebb és szélesebb alapokra fekteti, csakugy mint az igazságszolgáltatását.

Ismerik már azokat a rendeleteket, melyek most január 1-én léptek életbe és többféle újításokat tartalmaznak a büntvádi eljárás terén. Tudják, hogy az Igazságügyminiszter 1908. évi augusztus 17. 20,003. I. M. sz. u. «a fiatalokor terheltek büntügyének ellátása tárgyában», az 1908. évi október 15-ik napján 24,300. I. M. sz. a. «az országos büntügyi nyilvántartás tárgyában» (melyet a belügyminiszter 1908. évi október 30-án 127,000 B. M. sz. következő rendeletével küldött szét) és 1908. évi november 20-án 27,000. I. M. sz. u. «büntügyi statisztikai adatok szolgáltatása tárgyában» rendeleteket adott ki, a melyek most már érvényben vannak, tehát január 1-étől kötelezők.

Ezek teszik kívánatlóssá, hogy ha a csendőri tényvázlat meg akarja könnyíteni az igazságszolgáltatás teendőit, ha közelíteni akar a nagyobb biztonság felé a ha akarja tekintélyének növekedését: a személyi adatok beszerzése körül nem kerülheti el munkájának némi szaporítását.

Csak röviden akarok ezekről megemlékezni.

A fiatalokorunk személyi adatainak beszerzésénél eddig azó szerint csak arra kellett vigyázni, hogy az illető meghaladta-e életének 12-ik évét, mert ha nem: büntvádi alá nem vonható (Btkv. 83. §.), vagy ha éppen

nagyon is törvényhez ragaszkodott a nyomozó hatóság, azt is igyekezett kipubatolni, hogy betöltötte-e a gyanúsított életének 16-ik évét, mert tudta, hogy (a Btkv. 85. §-a értelmében) nemcsak a cselekmény minősítésénél, hanem a büntetés kiszabásánál is nagy szerepet játszik ez az életév. De a többi életkor igazán alig tartozott a csendőri tényvázlatra.

Most azonban a «fiatalokor terheltek» elnevezés alatt nem a 16. hanem a 18. évet még be nem töltött kiskorúakat kell érteni (20,003/1908. I. M. sz. rend. I. §-a), a kiknek büncselekményei ez idő szerint még (a jövő év első napjáig) nem egyenlők, mert csak a 16-ik évet be nem töltött kiskorúakra alkalmazható a Btkv. 85. §-a a 16. és 18. év közöttiek cselekménye pedig egyformán minősül a nagykorúak cselekményével; de a büntető eljárásban most külön bíróságnak kell itélkezni mindazok felett, a kik a 12. és 18. év között vannak és ez a kivételos, u. n. gyermekbíróság csak úgy végezheti munkáját kívánatos gyorsasággal, ha készen kapja az erre vonatkozó adatot is a csendőri tényvázlatban.

Sőt többet mondok. A 20,003/1908. I. M. sz. rend. 7. §-a kimondja: «Ha valamely bűntügyben akár a bíróság, akár más hatóság, különösen rendőri hatóság, rendőri közeg elött kétség merül fel az iránt, hogy a terhelt fiatalokor-e, annak korát a büntvádi eljárás megindításánál hivatalból sürgősen beszerzendő adatokkal meg kell állapítani.»

Vagyis be kell szerezni annak születési anyakönyvi kivonatát. (Az anyakönyvi kivonatok az 1805. évi október elseje után születettekről az állami anyakönyvvezetőtől, az előbbiekről az illetékes lelkészi hivataltól szerezhető be).

Mert nem felejtették el ugy-e, hogy a BP. 85. §. második bekezdése értelmében rendőri közökök alatt értetnek a csendőrségnek altisztjei és legénysége is. Így ez a kor megállapítására vonatkozó köteleesség a csendőröket is terheli.

Ezek szerint a nyomozásnál ki kell tudni a gyanúsítottnak születési évét és napját — a mi a születéskor többnyire megtudható — és beírni a tényvázlatba, ha pedig az illetőt éppen 18 évesnek vagy o körül valónak mondanák: ennek születési anyakönyvi kivonatát is be kell szerezni . . .

Az országos büntügyi nyilvántartás tárgyában kiadott



Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerszerelője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hór, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerül.



(24,300/908. I. M. sz.) rendelet hatalmas adatokat szolgáltat a gyanúsított személyazonosságának megállapítására és nagy szolgálatot tesz a nyomozásnak is. Szól bűntető lapokról, ujjnyomatokról, fényképekről és figyelőlapokról.

Az ujjlenyomatok és fényképek nem képezhetik most beszéd tárgyát, a hol csak a rendőri tényvázlat személyi adatairól van szó. Beszéd tárgyát képezi csak a bűntető és figyelőlap adatainak beszerzése.

Itt mindjárt megjegyezhetné valaki, hogy hiszen a bűntetőlapot csak az elítéltekről kell kiállítani! Az igaz, de hát a bűntető-lap, figyelő-lap és az értesítő-lap tartalma majdnem ugyanazonos a alapját képezik a bűnügyi nyilvántartás helyességének. És vannak olyan esetek, a mikor nem is kerül ítéletre a gyanúsított ügye. Mert hiszen tudják, hogy figyelő-lapot olyan egyenekről kell kiállítani, a kik ellen nyomozólevél, személyleírás körözése vagy elfogató parancs van kiadva. (24,300/908. I. M. sz. rend. 20. §.) Már most hogyan lehet ezt kiállítani, ha a csendőri tényvázlat nem tartalmaz erre vonatkozólag biztos adatokat?

Hangsúlyozom, hogy ez a rendelet nem kötelezi kifejezetten a csendőröket ezen bűntető- és figyelő-lapok összes adatainak beszerzésére: de az igazságszolgáltatásnak és közvetve a bűnügyi nyilvántartó hivatalnak tesznek ez által szolgálatot.

E célból beveendő lenne a tényvázlatba mind az, a mi a rendelethez csatolt VI. mintában 1—16. sz. a. felsorolva van. Ezt az értesítő-lapot bizonyára megtalálják az őrsön.

Honnan gondolom ezt?

A 24,300/908. I. M. sz. rend. 41. és 42. §-ából.

Ugyanis a 41. §. szerint: «Az eljáró hatóságok, (csendőrség is) és közegeik bűntetőügyekben (az országos bűnügyi) nyilvántartás összes adatairól, más ügyekben azonban csak azokról az adatokról nyerhetnek értesítést, a melyeket a kijelölt célra ismerniök kell».

A 42. §. szerint: «Bűntető ügyekben az eljáró hatóság (csendőrség is) és közege a mellékelt VI. minta szerint kiállított értesítő-lap felhasználásával az előtte ismert adatok beírása mellett kér értesítést az országos bűnügyi nyilvántartásból. Távirat vagy távbeszélő útján értesítés csak kivételesen, igen sürgős esetben és az értesítést kérő hatóság költségen nyerhető.»

Igy hiszem, hogy ez a VI. minta szerinti értesítő-lap az őrsön ismeretes és a szerint felesleges lenne egyes tételeinek külön felsorolása.

Hallották, ugy-e, az újév óta történt bünteltörvényszéki tárgyalásokon azokat a kérdéseket, melyeket a 27,000/908. I. M. sz. rendelethez B. minta alatt csatolt «törvényszéki egyéni-lap» alapján a vádlottakhoz tesznek?

No, lássák! ezek ugyanazok a kérdések, a melyek a VI. minta szerinti értesítő-lapban foglaltatnak.

Nagyon természetes azonban, hogy a csendőrök az adatok beszerzésénél nem mebetnek tovább a 16-ik kérdésnél, hanem azután csak azt tudják ki a vádlottól, illetőleg a gyanúsítottól, hogy volt-e előzőleg büntetve: ha igen, hol, mikor és mennyire?

A csendőrök szoros összeköttetésben vannak a kir. ügyészséggel s helyesen fejezem ki magamat, ha úgy mondom, hogy ez egészen rájuk támaszkodik és támaszkodhatik is.

Nézzek csak meg a 27,000/908. I. M. sz. rendelet 11. pontját. Ez köteleességévé teszi a kir. ügyészségnek, hogy «a törvényszéki ügylap» a törvényszék (esküdt-bíró) elé tartozó bűntett, vétség és kihágás miatt tett minden feljelentésről kiállítandó, *akkor is, ha a terhelt ismeretlen».*

Ugyan ki tudna úgy segítséget nyújtani a törvényszéki ügylap kiállítása körül, mint a mindent figyelemmel kíséző, a helyi viszonyokat látó, a kutatásokat fáradhatlan ügybuzgalommal végező és ennek módját legjobban ismerő csendőrök.

És ha a VI. minta szerinti értesítő-lap 1—16. pontjait kitöltve a tényvázlat mellé csatolnák: vajjon nem végeznének-e bálára méltó munkát?

És ha az «országos bűnügyi nyilvántartásból» megbízható adatokat akarnak szerezni egyes eseteknek: nem szükséges-e, hogy azt — habár közvetett úton is — megbízható adatokkal gyarapítsák?

Hiszen a 24,300/908. I. M. sz. rendelet 46. §-a ki mondja:

«Ha valamely hatóság vagy közege az országos bűnügyi nyilvántartásból nyert értesítésben oly adatokat talál, a melyeknek helytelenségéről vagy hiányosságáról hitelt érdemlő módon meggyőződést szerzett, ezt az országos bűnügyi nyilvántartó hivattal, a helyes adatok kíséretében közölni tartozik».

Tehát ha másért nem, de ezért is kívánatos lenne az adatoknak a nyomozáskor beszerzése.

Hiszem, hogy ez a kis munkatöbblet a csendőrök részéről nagy nyereség lenne az igazságszolgáltatásra.

Harcz a bűn ellen.

Irta: Tóbori Kornél.

(Vége.)

II.

A gonosztevők muzeuma.

A bűnügyi osztálynak kis helyét elfoglaló, de annál érdekesebb része a gonosztevők muzeuma. A gazok ellen folyó harcban nem csakély fontossága van a bűnelgyűjteményeknek s általában a bűnösökre vonatkozó adatok és tárgyak kollekcziójának. A rendőrségnek ismernie kell azokat, a kik a közbiztonságot veszélyeztetik, ki kell fürkésznie a módszereiket és eszközeiket, életük és működésük titkos útjait.

A budapesti rendőrség ebben a tekintetben kiállja az összehasonlítást a legtöbb külföldi policziával. Csak a

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerék, egyszerűtől a legdrágábig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műteremnél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arlegyzék ingyen!

londoni és párisi büntügyi muzeum nagyobb és érdeke-
sebb a miénknél. De viszont több olyan „műkincs” van
a Zrinyi-utczui palotában, a melyet mindenütt egyaránt
irigyelhetnek tőlünk, daczára annak, hogy a székes-
fővárosi államrendőrség muzeuma még nagyon fiatal.
A bűnjel-gyűjtemény alapját ugyan már évekkel ezelőtt
megvetették, de csak három esztendeje fejlődhetett
muzeummá, a mikor külön helyiséget kapott.

Dr. Boda Dezső főkapitány szives engedelmével meg-
tekintettük a fursza muzeumot is, a melynek dr. Gábor
Béla rendőrfogalmazó a vezetője.

Tíz főosztálya van a muzeumnak. Az első az ember-
élet ellen irányuló bűncselekedeteké s magában foglalja
a reájuk vonatkozó tárgyakat, valamint a helyszínek,
tettesek és tárgyak fényképeit. A második a lopásokra,
rablásokra vonatkozó tárgyakat és fotografiákat tartal-
mazza. A harmadik a hamisítványok és csalások osz-
tálya; leginkább hamisított pénz, okirat, közhitel-
papír van benne. A szemérem elleni gaztettek tárgyait és
képeinek osztálya a negyedik. Aztán az öngyilkosságok
és balesetek csoportja következik. A hatodik osztály a
külföldön történt bűneseteké. A hetedikben kézírások,
névtelen följegyzések stb. vannak. A következőben érde-
esebb bűnesetek és nyomozások leírásai, szakértői véle-
mények, bírói ítéletek és körözések foglaltnak. A kilen-
czedik vegyes csoport, a melyben minden, a többi osz-
tályban el nem helyezhető tárgy van csoportosítva;
például tetoválás, rendőrségre vonatkozó tárgyak és
fényképek. Az utolsó főosztály a könyvtár.

A helyiség „diszhelyén”, a középső falon nagy keret-
ben egy tucsat arczkép látható. Csupa „sulyos” emberé.
Nupoleonnak a pyramisoknál mondott szavai jutottak
eszünkbe, a mikor vezetőnk legelőször a képcsoport elé
kalauzolta, a büszkeség egy nemével jelentette ki:

— Hat kivégzés s száznál több évi fegyház tekint le
ránk innen!

A fotografiák csupa országszerte híres gyilkost, sük-
kaszót s más eféle nagyszabású gonoszlevőt ábrázolnak.

A sort *Pitély János*, *Spangó Pál* és *Berecz János*
kezdik meg, a kik *Majláth* országbirót megölték és ki-
rabolták.

Tizenhétéves rablógyilkos a következő: *Szmihál*
János, a kinek egy *Stern* Lajos nevű tizesztendősi gyer-
mek lett az áldozata 1896 június 29-én.

Mellette *Tanaszkovics Száva* arczképe van: ez *Wolf*
Leib Hász órát ölte meg és rabolta ki népszínház-
utczai háztájan 1897 február 24-én.

A következő *Hradil* Alfonz, 1897 január 5-én *Koch*
Józsefnét ölte meg és fosztotta ki a Dob-utczá 102.
szám alatt. *Hradil* Bécsbe menekült, ott *Szlávik* Máriá-
val végzett, úgy mint a budapesti matrónával s azután
visszatért hazájába. Máramaros megyében fogták el.

Vetekedett *Hradillal Fígár* Kázmér, a ki *Grenedics*
Augusta utczai leányon követett el rablógyilkosságot
az Alsó-Erdősoron.

Ugyanezt tette meg 1885-ben *Balentic* Imre a Haris-
bazarban; áldozata *Pasek* Verona volt.

Gelber Baruch három évvel ezelőtt szintén egy utczai
leányt gyilkolt meg, *Müller* Terézt, a Dob-utczában.

Épp oly szenzációzás eset szereplői voltak *Marosi*
Sándor, *Horváth* József, *Kovács* János és *Szabó* Sán-
dor, a kik 1895 november 14-én a Mester-utczában
megölték és kirabolták *Velkovic* Gitán gazdag szerb
marbakereskedőt.

● Ott van *Wagner* Ferencz kőfaragó-segéd, a ki 1907
november 21-én az Új-utczá 14. számú házában meg-

fojtotta és kifosztotta *Peill* Karolin munkásnőt. Rend-
kívül izgalmas baja után 1907 deczember 2-án került
közre.

A legrémesebb gyilkosság volt eddig a fővárosban az,
a melyet *Mészáros* István követett el 1894 szeptember
15-én a Kőbánya és Kiepest között levő erdőben.
Ötvenegy késszurást ejtett *Mallausch* Jánosné napszá-
mos asszonyon.

Izonyon kegyetlen ember volt *Czibula* Márton is,
álnéven *Pöllös* Máttyás, a kinek *Viléz* Máttyás tejes-
kocsis volt az áldozata 1901 október 7-én, továbbá

Kudik József tót napszámos, a ki 1901 április 5-én
egy kalapácsal ütötte le *Blass* Zsigmond pálinka-
mérőt a Városház-utczában.

A női gyilkosok két rettenetes példányáról van képe
és több tárgya a muzeumnak.

Az egyik *Kotász* Zsófia cselédeleány, a ki 1900 már-
czius 27-én az Váczi-körút 35. száma alatt megfojtotta
a gazdasszonyát, *Braun* Juliát.

A másik *Petró* Gyula asztalos felesége, a ki egy évvel
később aradi-utczai lakásán *Enlei* Sándor ékszerész-
t ölte meg. Le van fotografálva az a gyermekkosci is, a
melyen a földarabolt holttestet a Sziget-utczába vitte,
hogy az elhagyott helyre rejtse.

Az uri gyilkosoknak két hírhető példánya látható:
Hegyi Károly és *Fuchs* Máttyás. Az athléta gavallérok
1897 június 3-án kicsalták a Gellérthegyre *Appel* Lajos
ékszerészt. Ott megölték és kirabolták.

Külföldön bűnbosszút magyarokról is érdekes dolgai
vannak a muzeumnak; a többi között *Czócsy* Józsefről,
a ki feleségével együtt Berlinben követett el rablógyil-
kosságot néhány év előtt.

Néhány balsiker is meg van örökítve a muzeumban.
Igy például 1898 június 24-én borzalmas kéjgyilkosság
történt a vizivárosi temetőben. Egy fiatal nőt öltek és
csönkítettak meg, a kinek még a fényképe is borzal-
mas. A tettest máig sem tudták kinyomozni.

Legrégibb tárgya a muzeumnak az a fotografia, a
mely *Savanyu* József, az utolsó betyárt ábrázolja.

A különféle bűnjelek között talán legérdekesebbek
azok a betörőszerszámok, a melyeket a kontinens leg-
ügyesebb kasszaforóitól, a *Papakosztu* féle betörőbanda
tagjaitól vettek le. Valóságos remekei a betörők művé-
szetének — mert hiszen ez is művészet a maga nemé-
ben — a külföldiek is megcsodálták a finom s erős
szerszámokat, a mikor a bécsi Polizei-Direction kölcsön-
kérte a kiállítására. Nem minden humor nélkül való az,
hogy a derék bécsiek mint a saját szerzeményüket
mulogatták fennen ezeket a betörő eszközöket. A szer-
számok szintén keretbe foglalva láthatók a falon, épp
úgy, mint a bűnszövetkezet tagjainak arczképe: *Papa-*
kosztu, igazi nevén *Hannura* K. Demeter; *Riszlics*, igazi
nevén *Simics* Glisó; továbbá *Assendákisz* Periklesz és
Stálio Máttyás. Velük egyazon keretbe foglalták *Csom-*
hor Imre, az elhunyt postatolvaj, *Supisich* József
(Csomhor hűntársa a dalmát gróf), *Takács* Zoltán dr.,
az egykori ifjusági vezér, *Korolnai* Árpád dr., a halott-
rabló orvos és *Kecskeméty* Győző, a főváros fiatal sik-
kasztojának arczképét.

Néhány fursza bűnjel látható a padozaton. Kézi kin-
tornához hasonló (s- vagy vasládák, a melyeknek lát-
szólag nagyon komplikált a szerkezete. Ezzel a vidéki
jómódu parasztokat szokták becsapni. Azt mondják
nekik, hogy pénzgépjártógépek; egyik nyíláson bedob-
ják a preparált papiroost, a másikon kijön a bankó.
Mikor mutatják, hogyan készül, perese jó pénzt tesznek

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Árát K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kúpesten. Orvosok által ajánlja. Három dobozról ingyen postai szállítást.



Forró Sándor járásörmester.



Holeczmann István őrsvezető.

Kitüntetett csendőraltisztek.

nek ezimentek egy pokolgépet. Ennek háttere már anarchistaörület volt. Ez kemény kartonpapírból készült postadoboz, a melyet postán küldtek be a rendőrségnek. A postadobozt lezáró dugaszt rézsodrony köti össze a dobozban elhelyezett rugóval. Ha a dugaszt kibuzzák, a rugó kilök egy hengert, melynek oldalát gyufásdobozokon alkalmazott márgapapiros burkolja. A henger végigszalad a dobozban elrakott viaszgyufák fejein, melyek meggyulnak és felrobbantják a körülöttük elhelyezett dinamitot. A robbanás darabokra szaggatja az áldozatot. Ez a merénylet sem sikerült.

A harmadik bomba csehországi emlék. 1876-ból való a Kládnóban egy gyárosnak szánták. Az elmea pokolgép így akart a kizsákmányolt munkásság érdekében közhelélni. Ez egy bádoghól való postadoboz, a mely felső lapjánál fogva nyitható. A doboz közepén hatalmas töltött pisztoly van elhelyezve, a melyet dinamitpatronok vesznek körül. Ugyancsak a pisztoly csővével szemben is patronok vannak a bádogdoboz oldalára erősítve. A pisztoly ravaszát rézsodrony köti össze a doboz felső lapjával, a melynél fogva a kis láda nyitható. Ha a ezimzett megkapja a dobozt a azt felnyitja, a rézsodrony megrántja a pisztoly ravaszát. A pisztoly eleül és felrobbantja a körülötte lévő dinamitot oly erővel, hogy romosak az pusztul el, aki a dobozt a kezében tartja, hanem az egész házat is romba dönti. Hogy sikerült-e a merénylet, arról nincsenek feljegyzéseink.

Uj sorozat következik. Az első ártatlan zsirbödönynek látszik. Ugy helyezte el valaki a 90 es években Párisban, a Rue de bons enfants rendőri őrszobáján. A bődöny felfelé volt fordítva. Ha ilyen helyzetben maradt volna, nem tett volna kárt. A veszedelem ott kezdődött, mikor fölfelé, alapjára fordították. A bődöny közepén üvegcső volt, kénsavval, utána vattával, alatta káliumklórát, köröskörül pedig melinit, a legerősebb robbanóanyag. Lefordított helyzetben a kénsav alul maradt

az üvegcsőben. A mint azonban alapjára felfordították a bődönyt, a nehézkedési súlynál fogva az átszivárgott a a vattán érintkezésbe jött a klorokáliummal: a kettő egyesülő lángot ad a megtörténik a robbanás.

A rendőrök egy ideig nézegették a jól elzárt bődönyt, tán éppen azon tapakodtak, hogy miféle önkéntelen jó lélek ajándékozta meg őket zsirküldeménynyel, a mikor egyszerre egy hatalmasat robbant... a a következő perczben az egész őrszoba már a másvilágon fűzhette tovább elmékedései sorát.

Még több ilyen eset is akadt. A párisi rendőrségnek egy nap ügyesen besugták, hogy a Hotel Renaissanceban nagy anarchista-seance készül. Csak meg kell őket lepni, a együtt van az egész banda. Detektívek és rendőrök rohantak is oda a mondott időre. A Hotel Renaissance termében pedig egy árva lélek sem volt, csak az ajtó felett függött vésztyjósólón egy fekete, dinamittal megtöltött pléhtömeg, melyből egy hosszú szeg nyult le, begye a bomba belsőjébe irányítva. A szerencsém úgy volt az ajtó felé függesztve, hogy az ajtónyitáskor annak le kellett esni... súlyánál fogva a szegre, a szeg hegye felütődött a bomba belsőjében lévő gyutacára, a megtörtént a robbanás.

Rómes pusztítás lett, sok derék policista lelta halálát.

A magyar faj természetesen józansága talán a jövőben is meg fog menteni bennünket — a mint eddig sikerült — a bombavetés szörnyű tébolyától.

Kitüntetett csendőraltisztek.

— Kópekkal.

Lélekemelő ünnepség színhelye volt mult hó 23-án a gödöllői csendőrklubonitmény laktanyája. Ugyanle akkor díszítette fel Almásy Zsigmond százados kitüntetmény-parancsnok Forró Sándor járásörmestert a ko-

nán ezüst érdemkereszttel és Holtzmann István ez. örnagyvezetőt az ezüst érdemkereszttel, mely kitüntetésüket, három emberéletnek a tűzhalálból saját életük kockáztatásával való megmentéséért adományozta Ő Felalga a két altisztnek.

Az ünnepélyre a különítmény altisztjei teljes számban a ezenfelül több csendőőr is megjelentek a az ekként összejött mintegy 38 lönyi legénység előtt, Almásy Zsigmond százados gondolatokban gazdag beszédben ismertette a két altiszt önfeláldozó bátorságát és a halálos veszély közepette is megőrzött lelelkijelentését, hasonló bátor a önfeláldozó magatartására buzdítva a jelenvoltagekat.

A kitüntetésnek feltűzése után Lepárt József járőrmeister a díszszókat előteremtve a kitüntetettek előtt, mire Almásy százados, mint a jelenvoltage altisztikarészinte szerencsekívánataikat fejezték ki a két kitüntetett altisztnek.

Befejezésül díszszóba jött össze az altisztikar, hol kedélyes társalgás és számos felköszöntő mellett a későbbi órákig együtt maradtak.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK

A legnagyobb hideg és a legnagyobb meleg.

Közvéleményesen elterjedt gondolkozásmód szerint a legnagyobb melegség az egyenlítő alatt létezik, ott, hol a régi gondolkozás szerint — a nap sugarak az embereket feketékké süllyeszt. A tudományos észlelések azonban kimutatták, hogy ez állítás egyszemben végső helytelen. Nem az egyenlítő alatt, hanem a föld oly pontjain szokott legnagyobb lenni a forróság, melyek az egyenlítőtől úgy északra, mint délre körülbelül 200 földrajzi mérföldnyi távolságra távolban vannak. E különösnek látszó tény tény oka az egyenlítő alatt csaknem mindenütt található óra névénység és az az, mely kellenek a levegőre. Az egyenlítő közelében lévő helyeken az órák hő határa sokkal jobb enik, mint oly vidékeken, melyek az egyenlítőtől 15—20 szélességi fok távolságra vannak. A nagy pusztákon azonban, melyek mindkét szélesség 18—30° közt található, a forróság csaknyvan kiállhatatlan.

Immerusa e tekintetben a Szahara hőmérséklete. Mozak sivatagi városban (Fazzari órá) már 45° R. melegezt észlelték a a puszták homokja 56° R. is volt; itt, mint az arab közmondás tartja, a föld tűz és a szél láng. Ausztráliában a hőmérsék (Fahrenheit szerint) 43°, Arabiában 42°-ig emelkedik, Irán forszkja a különösen Sivatagban, Afganisztán délkelti részén, oly nagy forróság van, hogy egy perzsa költő így fakadt ki: «Istenem, ha már van Sivatag, miért teremted a poklot». Perzsiák és Coromandel-part szintén oly forró vidék, hogy a arab idők alatt az úgy úgy úgy, mint az órá és a föld, mint a vas. De leghevesebb e tekintetben a Vörös-tenger környéke a annak egyes kikötő városai: Massaua (Saban), Bariakin (Nubia) és Kasseir (Egyiptom), a tenger déli csücskére lévő hamonotok Szab el Mandab, vagyis «Hamonotok» katmja

nával növezték el részint a sok hajótörés, részint azonban az órási forróság miatt, mely oly nagy, hogy vitorlás hajókat matrózokat alig lehet találni.

Az ily forró vidékeken az élelmi szerek megőrzése is nagy nehézségekbe ütközik. Mrs. Brassey uti leírásában Arabia déli részéről a következőket mondja: «Az este előtt hátrányt márnapi a rendkívüli forróság miatt nem lehetett használni; a vaj úgy olvad mint az olaj; a pásztyiaszól a azekrónyben is azirupazerű folyadék lesz. Nagy nehézségeket okoz az ital kérdése. Néhány helyen van ugyan forrás, de a víz hőmérséke ezekben is 16—17° R. Vonzóelmes még az a körülmény is, hogy a forró vidékeken a nappal és éjjel között igen nagy és gyorsan változó hőmérsék-különbség van. Meglátónik, hogy éjjel a karvónok tömlőiben megfagy a víz a a hideg ép oly kellemetlen lesz, mint pár órával előbb a forróság. A Szahara pusztán igen gyakran észlelték ily változásokat; Ausztráliában egyszer nappal 15,° R. forróság volt, míg éjjel —3,° R. a így a hőmérsék 25,° R-ot süllyedt.

Körülből hasonló viszonyokat lehet konstatálni természetesen negatív irányban, a földgömb leghidegebb vidékein is.

Mindenekelőtt itt is megjegyezhetjük, hogy a legnagyobb hideg nem a föld sarkain van. A déli földgömbön, hol a sarkak még kevésbé ismeretes, tapasztalták, hogy a sok tengervíz miatt még a legdélebbi részeken is aránylag enyhe tél uralkodik. Az északi sarkon már nagyobb a hideg, de a leghidegebb pontok mégis Szibériának a Lenától nyugatra fekvő része a a Hudson-öböl északnyugati partjai, melyeken örökös jég van. E két helyen — 40 egész — 50° R. órási hideget is észlelték a hogy az az utazókra nézve a lehető legnagyobb kellemetlenségekkel van egybekapcsolva, magától érthető.

Dr. Finckh beszéli el nyugot-azibériai utazásában a következőket: «Jekaterinburgtól az Ialm pusztán mentünk Oroszokba. Márciusa volt, de roppant hideg. Hó mellett folytonosan, azél fuvott a — 13° R.-nál már rendszer bundáinkban úgy éreztük magunkat, mintha egy ingben lennénk a azücsökben. Az utazóknak kettőbe, sőt három bundát is kell használniuk, hogy meg ne fagyjanak. Az egyik juhbőrrel bélelt bunda térdig ér a szorosan be van tűzve. Főlébe jő a csuklyával ellátott dachha, belül sarki rókapréméből, kívül iramezvarvaabórból készült, mely ennél fogva könnyen hordható a egész talpig borítja az embert. A azamofed csuklyának végig hosszú lecsüngői vannak, melyeket a nyak körül kell tekerni.

Ez természetesen még nem valódi jégarki hideg. Nyolc rajzel Kane híres művében a következő azavakkal: «A föld a hideg miatt 400—600 lábnyi mélységre megroped. A hol a föld nyílásában folyó víz volt, az rögtön elgőzölög, de a gőz, még mielőtt a felzárna órá, jéggé fagy. Az utazó azakálla, azernődök, azampillái jégcsapokkal borítottak, még az ajkak is. Ha nyelvéinket kinyújtjuk, az rögtön a jégcsapokhoz fagy a gyorsan kell a kézzel megfűteni rajta, hogy megakadályozzuk a legjobban ha minél kevesebb hozza az ember. Néha, midőn a szemét lehunyja, a azernópillák is összelebegnek. A azárított gyümölcsök egész kőkemény sárgulnak a hárdal kell azétvagdálni. A káposzta úgy néz ki, mint valami csillámróttal. A vajal és zsírt kővel kell azétmozdítani. A hín floranczi mozaikhoz

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők, higiénikus gummiárak- és a betegápoláshoz szükséges eszközökről.
KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, 17., Koronaharaszrag-utca 17.

hasonlít, hogy szétlarnak, már a kőn és bád nem elég, hanem harapógó vagy fűrészfű kell. Olajat nem lehet használni. A befűtött gyümölcs puskagolyó helyett is szolgálhatott volna.

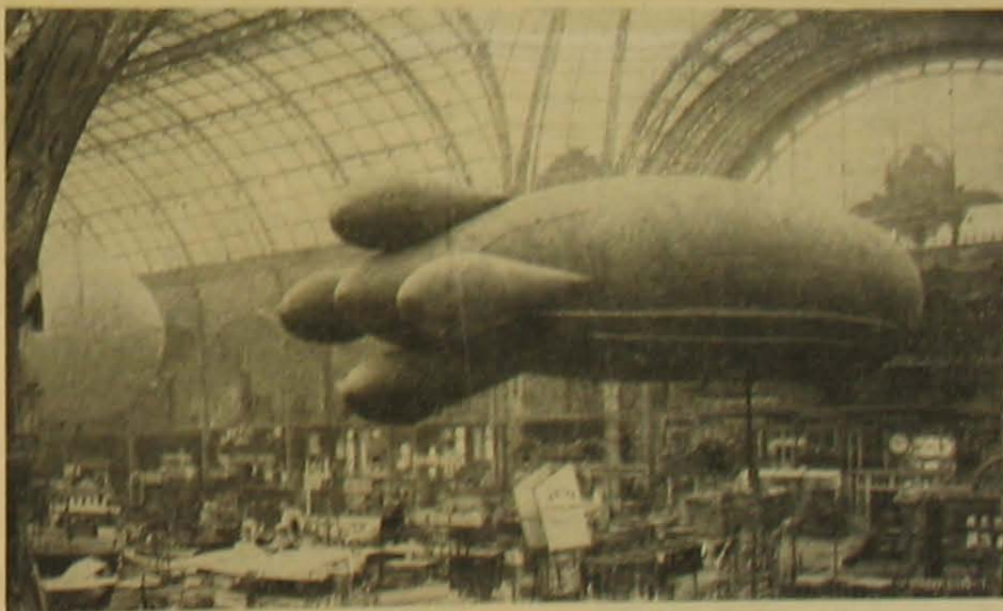
Mint a forró éghajlatról, úgy itt is a szomjúság győzi

katapult-odényekben levő havat az emberi melegséggel olvasztják föl. Mily kellemes lehet ez, elgondolható.

A legnagyobb meleg és legnagyobb hideg közt levő különbség a föld felületén 100° K-nél is nagyobb. E az ember mindkettőt képes kiállni. Hát, mint Nordenskjöld



A «Bordeaux» léghajó előlől nézve, a nagy csarnokban.



A «Bordeaux» kormányozható léghajó.

A párisi léghajókiállításról.

az utazókat. Első tekintetre az örök hó és jég hazájában ez valószínűtlennek látszik. De meg kell gondolnunk, hogy a hó itt meg van fagyva, folytonosan ropog az ember lába alatt vagy egészen szilárd, mint a kőzet és fölolvastására nincs elegendő tüzelő szer. Sokszor úgy segítenek magukon az utazók, hogy a

példája mutatja, ki a nyolcvanas évek elején az északi sarktól aránylag rövid időköz alatt a legforróbb vidékre ment a az utat egész kísérletével szerencsésen tette meg, az ember a végletekkel is megküzd szerencsésen. Az emberi szervezet tökéletességét azóta nem igazolhatja jobban.

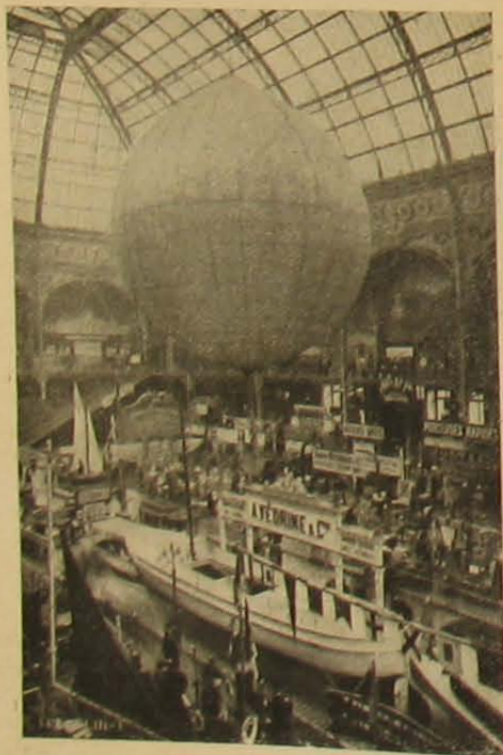
KÉPEINKHEZ.

A párisi léghajó-kiállítás.

Az emberiség harca egyre tart a levegővel. A léghajókkal és repülőgépekkel történt számos szerencsétlenség sem képes csökkenteni a vállalkozó szellemű emberek kedvét egy-egy újabb szerkezetű léghajóval vagy repülőgéppel való felszállásra. Párisban és környékén gyakran láthatni őket: Farmant, Wrightet, Delagrangét és másokat, a felszállásokkal próbálkozni; félelemmel vegyes öröm tölti el ilyenkor a látványosságra összegyűlő emberek kebleit, mikor 30—40 vagy több méternyi magasságban, mint egy óriási madár, szétterjesztett szárnyakkal suhan el felettük egy-egy repülőgép. Páris közelében Issy mellett már egy egész léghajó-negyed keletkezett, nagy gyárakkal, hol a géprészletek és motorok készülnek az utolsó szögig.

A léghajó feltalálásában a francziák voltak az elsőek és a repülőgéphez is az elsőséget akarják megtartani. A parlament csak nemrégiben szavazott meg hatszáz ezer frankot különböző buzdításokra, a francia léghajós-club pedig egész tömeg díjat tűzött ki különböző mérkőzésekre. Tavasszal lesz az első nagyobb mérkőzés a repülőgépesek között, Calais-tól Dover-ig, a La Manche csatornán át. A francziák most a közelmúltban is azért rendezték a léghajókiállítást, hogy ezzel is biztosítsák maguknak az elsőséget a léghajózás történetében.

Képeinkben a kiállítás egyes részleteit és a Bordeaux-nevű kormányozható léghajót mutatjuk be olvasóinknak,



A motorcsarnok.

HIREK.

Halálos végű tréfa. Az aradmegyei gyoroki őrsőn január 30-án Dupcza Dezső csendőr, egy az őrsre látogatás céljából betért erdőőr szolgálati fegyverét tréfából Tóth Lajos próbacsendőrré emelte, miközben a fegyver véletlenül elsült és a lövedék a próbacsendőr gyomrába és karjába furódott. Tóth Lajos próbacsendőr életveszélyes sérülésével az aradi cs. és kir. csapatkórházba szállítottatott, a hol február 1-én meghalt. Dupcza csendőr ellen a fogsággal kapcsolatos bírói eljárás folyamatba tétetett.

Ellenszegülés. Rákosi Gyerkó Zeigmond őrsvezető és Ruzs Vazul csendőrből állott ajtoni őrsbeli járőr, Domicza Nikolae és Domicza Vaszilie ajtoni lakosokat egy terhükre rótt testi sértési ügyben kikérdezendő, február 1-én, a község házához akarta elövezetni. Domicza Nikolae azonban a járőr felhívásának ellenszegült és a járőrnek ugorva mindkettőjük fegyverét megragadta. A járőr mindkét tagja fegyverét az ellenszegülő kezeiből visszarántotta és az ellen egyidőben egy-egy szuronydöfést intézett, a minek következtében Domicza Nikolae a helyszínen meghalt.

Támadás. Péterfi Sándor ez. őrsvezető és Kimpián Simon csendőrből állott magyar-egregyei őrsbeli járőr, január 31-én este tíz órakor a szilágymegyei Ördögkut községben portyázva, Küre Dániel ottani lakost közrend elleni kibágáson érte, kit a járőr igazolásra szólított fel, a mit az szitkozódások között megragadott és midőn ezért és egyébként is fenyegető magatartásáért, a járőröt elfogottnak nyilvánította és megbilincselni akarta, az az őrsvezetőt hirtelen megragadva, a sikos talajon fellökte és a járőr elől elfutott, s menekülése közben egy utjába eső istállóba ugorva, ott egy hosszú nyelvű vasvillát ragadott fel és azzal az őt nyomon üldöző járőrre támadva az őrsvezető köpenyének bal ujját át-döfte, mire az őrsvezető ellene egy lövést intézett. Küre Dániel a lövedék által bason találva, halálos sérülést szenvedett és délután öt órakor meghalt.

Ellenszegülő kőborczigány. Sztojka József kőborczigány február hó 1-én, a mosonmegyei Boldogasszony községben Rákóczi János szolgálatban álló csendőrnek tetteg ellenszegült. Rákóczi csendőr az ellenszegülő cigánynyal szemben szuronyt használt és azt könnyen megsebesítette.

Csendőr-altisztek bálja. A budapesti csendőraltisztikar tánczczal egybekötött társas estét rendezett a csendőrértkező helyiségeiben. A mulatság, a melyen nagyszámu közönség jelent meg, igen szépen sikerült. Az altiszti-kart megtisztelte megjelenésével *Marsó* György alezredes, a III. számú csendőrkerület parancsnoka is, azonkívül többen vettek részt a bálón a tiszték és a hadapródok közül is. A táncz pompás kedvben egész virradatig tartott.

Az Eszperantó. Közel husz esztendője, hogy dr. Zanerhof megalkotta a nemzetközi érintkezésre állítólag leg-

alkalmasabb Eszperantó világnyelvet s mint dr. Schramm drezdai tanár egyik felolvasásában megemlítette: máris 13 millióra tehető azoknak a száma, a kik ezt a nyelvet elsajátították. Az Eszperantót 3—4 hét alatt könnyen meg lehet tanulni. Terjesztése érdekében már több kongresszust is tartottak. Ezek hatása alatt s a nyelv alkalmas volta miatt Szász Kóburg-Gothában a reál és kereskedelmi iskolákban, Belgiumban pedig a katonai iskolákban kötelezővé tették e nyelv tanulását. A magyar Eszperantó-mozgalom vezetője: ifj. Marich Ágoston mindenkinek felvilágosítást nyújt e világnyelvről a „La Verda Standardo” szerkesztőségében (Bpest IX. Üllői-út 59/a).

KÜLÖNFÉLÉK.

Az álmatlanságról. Az „Egészség” új fűzetében olvassuk: Sok ember panaszkodik, hogy nem tud elaludni. Ezen közlésünkben nem arról az álmatlanságról szólunk, a melyet betegség okoz, hanem arról, a melyet sok ember maga idéz elő. Akárhány esetben azért nem áll be álom, mert az illető későn vacsorál. Teli gyomorral a legtöbb ember nem tud elaludni. De nemcsak a sok étel, hanem a sok szeszes ital is zavarólag hat az álomra. Egyesek azt hiszik, hogy a szeszes ital előmozdítja az alvást. Ez csak egyes esetekre áll, még pedig akkor, ha az illető nem szokott hozzá túléagsan a szeszesital élvezetéhez. Ilyenkor egy pohár sör igen jó altató szer. Minden orvos praxisában előfordul az az eset, hogy egynehány betege nem tudott elaludni s midőn az orvos az álmatlanság okát fűrkészte, kitűnt, hogy páciense esténként kávé vagy teát iszik. Néha úgy vagyunk a dohánynyal is. Ezért kerülendő este a kávé, vagy tea élvezete, persze az erős dohányzás is. Ugyanilyen hatást észlelhetünk néha erősebb szellemi, vagy úgynevezett szellemi szórakozás után is (pl. színházi előadás, hangverseny, sakk- vagy kártyajáték után.) Ha azt tapasztaljuk, hogy szellemi munka, vagy szórakozás a zavart alvás okozója, akkor könnyű a bajon segíteni. De erősebb testi elfáradás után is észlelhetjük annak kellemetlen hatásait az alvásra. Egy kis séta jó hatású lehet, erőltetett testgyakorlással (hegymászás, torna stb.) az ellenkező hatást érhetjük el. Ha az itt fölemlített okok elkerülésével nem tudunk elaludni, akkor forduljunk orvoshoz tanácsért. Ez majd megmondja, kell-e idegcsillapító vagy altató gyógyszer, kell-e valamely hideg- vagy meleg vizprocedúra, vagy esetleg másféle gyógyítás.

A legjobb gyermekek. Ismeretes dolog, hogy a japánok és kínaiak legnagyobb erénye a föltétlen engedelmesség, az odaadás, az áldozatkészség és a szülei iránt való mélyeséges szeretet. Meséik, legendáik tele vannak emez erényeik példáival s „A gyermeki ragaszkodás huszonnégy példája” című gyűjtemény évezredek óta meg nem csappanó kedveltségnek örvend. E történetek egyike egy példás fiúról szól, a ki még gonosz mostohájával szemben is végtelen áldozatkészségről tett tanúságot. Nem törődve agyafurt kegyetlenkedésével, benső szükségétől sarkalva, egyre csak azon jártatta az esztét, hogyan szerezhetne mostohájának örömet. Mivel pedig a gonosz mostoha nagyon szerette a friss halat, így mondja a legenda, a fiú télvíz idején is halászni indult. Levetette ruháját, végignyújtózott a

jégen, míg csak meleg teste lynkat nem olvasztott rajta. A halak erre oda sereglettek, megfogott egy párat a kezével és örömtől sugárzó arccal vitte baba mostohájának. A másik fiú nyáron, a mikor a moszkító a legvérszomjasabbak, mezitelenül, betakarozatlanul feküdt helyén ugyanabban a szobában, a hol szülei is aludtak s borzasztóan összezsepedestette magát abban a boldog tudatban, hogy szüleit megmentve minden veszélytől, zavartalaná tette éjjeli nyugodalmukat. Egy vakmerő kis leánya pedig a tigrisre rontott, a mely ép rá akart ugrani apjára. Mind a két kis kacsójával megfogta állkapcsát, karját a meglepődött állat torkába dugta s ezzel darab időre harczképtelenné tette és teljesen megnyugodott, hogy bátor atyja azalatt szépen kerekelt oldott. A legbobóbb, de egyuttal legkedvesebb történet Rorasiról szól. Noha már hetven éves asszony volt, babaruhát öltött magára és négykézláb csoszogott a szoba földjén idestova, közben folytonosan értelmetlenül pötyögött, a gyermek gagyogását utánozva. Egyszer látta, a mint közel százéves szülei magas korukon siránkoztak. Hogy enyhítené fájdalmukon, minden áron arra törekedett, hogy abba a csalódásba ringassa őket, mintha fiatal párként most élnék mézeshetüket. Az irodalomban híven tükröződnek vissza az illető nép jellemének sajátosságai. Az itt elmondott mesék, a melyek ivadékról-ivadékra szállnak, ugyancsak fényes bizonyítékaik annak, hogy a japánoknál és kínaiaknál a szülők iránt való szeretet a legelső és legszebb kötelesség.

A nátha keletkezése. Midőn szenvedő embertársainkat vöröre törült és a fájdalomtól kipirult orral látjuk, önkénytelenül megteszszük a szokásos megjegyzést: no ez is jól megbült, mert ugyancsak náthás. Tehát a náthát rendszeren a hideg, a meghülés rovására írjuk. Így hallottuk ezt mindnyájan elődeinktől, nagyapáinktól. Még a mai kor gyermeke is — a ki pedig már a legtöbb betegséget bakteriológiai alapon tanulta magyarázni — mereven ragaszkodik a bagyományos kórokfejtéshez. Talán mert oly gyakori és közönséges a nátha, azért nem méltatjuk arra, hogy a baktériumokozta betegségekkel egy sorba állítsuk. Nem is lehet ezekkel egy vonalba állítani, mert valamennyin tútesz. A milyen közönséges a betegség, olyan változatosak a bakteriumai. Csak nemrégén jelent meg P. W. Allen londoni orvos mintaserű alaposággal készült dolgozata, a mely szerint a náthánál legalább is ötféle bacillus szerepel mint fertőző tényező: 1. a bacillus influenzae; 2. a bacillus septus; 3. a Friedländer-féle bacillus; 4. a mikrococcus katarrhalis és 5. a mikrococcus paratetragenus. E bacilluak úgy is tartózkodhatnak az orrgaratüregben, hogy nem okoznak semmi bajt. De ha virulenciájuk (fertőzőképesség) nagyobbodik, a szövetek ellenállása pedig gyengül, akkor pathogén tevékenységük megindul. Ilyenkor tehát voltaképen ön-fertőzés áll elő. Más esetekben viszont kívülről jut be a fertőzés. Ezen mikroorganizmusok mindegyike különleges náthaalakot eredményez. Rendszeren már a külső jelekből következtetni lehet, hogy melyik mikroorganizmus volt tevékeny. Ez a művelet természetesen sokkal nehezebbé válik, ha több bakterium társulva okozza a náthát. Így pl. a krónikus orrburatot valószínűleg mindig a Friedländer-féle bacillus, a krónikus légsőburatot a mikrococcus katarrhalis, vagy a mikr. paratetragenus okozza. Ezeket tudva, nem megvetendő az az óvatosság, a melyet sokan a náthásokkal és azok holmijával szemben tanúsítanak, hogy az átragadást elkerüljék.

Brucker Győző Nándor és Társa

órás, ékszerész.

GVŐR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően összegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezőzködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

H. A. Nincs igénye.

H. M. örmester. Putnok. Beküldött cikkében sok megzavart dolgot mond. de azokat már mind ismerjük és ismerik illetékes helyen is. Indokolásában azonban nem az eddigi intézkedések észszerűtlensége, hanem inkább egyes őrsök mulasztása ragadja meg az olvasó figyelmét.

Nyeiká. «Néhány szó az öngyilkosságról» cz. cikke, kényes természeténél fogva nem közölhető.

L. A. Perlasz. A cikk megfelel; mibelyt lapunk térszűke engedi, közölni fogjuk.

N. J. őrsvezető. Olvassa el lapunk múlt évi 52. számunkban «H. J.» csendőrnek adott válaszunkat. Teljesen egyre megy, hogy a korcsmáros záróra után bort vagy pálinkát szolgálat ki.

K. csendőr. Vászongyár Rózsahegy.

Tudnivaló, hogy apa. Kérdésére kimerítő választ — hely szűke miatt — nem adhatunk. Toldy Lajos könyvkereskedésében (Budapest, II. ker. Főutca) pár fillérért vagy a pécsi hadapród iskolától — díjtalanul — beszerezheti magának a vonatkozó «Tájékoztató»-t.

Felvidéki őrs. Lopást.

Z. csendőr. Ecseg. Felvétele ki van zárva. 2. A sósborszesz vízzel hígított spirítusból és kevés sóból áll. Bedörzsölésre jobb, mint a denaturált szesz. 3. Kérdése még korai.

P. J. örmester. 1. A magyarországi állami és államilag segélyezett polgári iskoláknál magánvizagát tenni szándékozó altiszt a 75263/20. 908. sz. honv. min. körrendelet értelmében tényleg szolgálati uton tartozik ebbeli kérvényét a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez benyújtani. Ily kérvény továbbítását a kerületi parancsnokság soha sem akadályozza meg. 2. Oly rendeletről, hogy hat elemi osztály alapján lehet vagy nem lehet a polgári iskola 3. és 4. osztályáról összevont vizagát tenni, tudomásunk nincs. Azt ajánljuk, hogy az idézett honvédelmi miniszteri körrendelet értelmében nyújtsa be kérvényét, illetékes helyen majd döntenek.

Alföldi csendőr. Ön 1908 nov. 28-án Kókáról kelt levelében azt kérdezte, vajjon igényjogosultsági igazolvány nélkül elbocsáttatnák-e a csendőrség kötelékéből, ha állami alkalmazást nyerne? Erre lapunk 1. évi 2. számában — adott jelige hiányában — «J. cs. ez. őrsz.» alatt reagadtunk a választ és a beküldött 35 filléres bélyeget is nyugtáztuk. F. évi január 18-iki levelében ön egész mást kérdez! Erre a kérdésre megtalálja lapunk múlt évi 47. számában «T. cs. ez. őrsz.» jelige alatt adott üzenetünkben a választ.

Sóos őrsz. Már egyszer megirtuk, hogy a Dárbajkodez szerint a lovagias elégtételadás semmiféle előképzettséghez kötve nincs. Tárgyalásokba nem bocsátkozunk.

P. J. őrsz. Nkomlós. A segédjegyzőnek nincs igaza.

Határszéll csendőr. Még nem lehet biztosat tudni.

K. örmester. 1. A védtörvény kérdéssé szavai arra vonatkoznak, a ki mást kényszerít, hogy valamit megtegyen, vagy valamit elterjén, vagy ne tegyen, a mit ő nem akar vagy nem köteles megtenni, eltérni vagy, abbahagyni. Pl. hogy pénzt adjon

vagy eltérje, hogy a földjén átjárjanak, vagy, hogy ne tegyen sejtjelentést, vagy ne indítson pert stb. — 2. A területiség elve szerint, a ki Magyarország területén bűncselekményt követ el, a magyar btt. szerint büntetetik, tekintet nélkül arra, hogy magyar vagy külföldi állampolgár-e? F. szabály alól azonban vannak kivételek is. A magyar btkv. pl. nem terjed ki a külföldi államok itt lakó követeire, a miért is azt mondjuk, hogy ezek területkivüliséget élveznek, vagyis úgy tekintetnek, mintha a mi országunk területén kívül tartózkodnának. Ha ily követ nálunk valamely bűncselekményt követne el, nem lehetne itt felelősségre vonni, hanem a nemzetközi jog értelmében tárgyalást kellene megindítani az ő saját államával, hogy ez büntesse meg őt.

Gy. F. A csendőr katona. Addig, a míg a hadeereg és honvédség egyénei e téren kedvezményt nem kapnak, a csendőr sem kaphat.

B. Gy. pr. csendőr. Szolgálati ügy. Forduljon őrsparancsnokához, a ki önnek majd megmagyarázza; nekünk ily fejtegetésekre nincs helyünk.

M. csendőr Spácza. Kérdezett lakása: Budapest, V. Hold utcza 9. sz. Jelentse be az esetet előljáró szárnyparancsnokának.

13. 1. Csak a második felében lehet átlépni. 2. Nem hiszszük. **Hazavágyó.** A kötelező lejártá eldött kérje szolg. uton. Az ön által jelzett módszert nem ajánljuk, mert a szolgálati idő megszakításával járhat.

P. J. cz. őrsz. A btkv. 344. §-a oly világos s az ön által közölt eset annyira egyszerű, hogy más választ adni feleslegesen tartjuk.

Szatmárnémeti. 1. Nem lehet lőni. — 2. Szivtelenség, nem büntethető. Árvaszék kötelezheti gyermeke eltartására.

Kopasz. 1. Magánlakásértéat. 2. Az ált. szlg. htv. XVI. fejj. 23. pontja mérvadó. 3. «Csendőr úr»-nak azgoltandó. 4. Sikerkasztat. 5-6. Nem lehet biztosan tudni.

B. J. Szentmiklós. Adja kérelmét elő szemlekor; felségfolyamodványt ön nem nyújthat be. 3. Remeljük nem sokára.

M. S. cz. őrsz. Csillaghegy. Őrskihallgatáson adja elő kérelmét; az őrsparancsnok nbaigazítja. Bélyeget lapunk javára fordítottuk.

222. t-2. A betöltött 12. tényleges szolgálati év után; megszakítás gátító körülményt nem képez. A nem tényleges állományban eltöltött szolg. idő azonban nem számít. 3. Nem szabad kérni, az illetékeség napjától kezdődőleg folyoaitva lesz.

M. K. Hegyaljai. Vagyonát nem támadhatja meg, de gyermektartást fizetni kell.

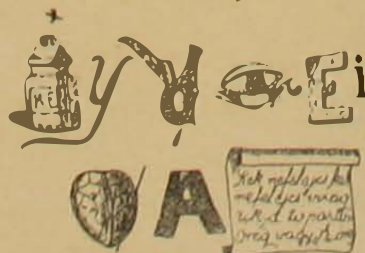
Soknak. A szerb mozgalmak miatt a határszélen összpontosított legénységnek a múlt évi decz. hó 2-án 143561/06. sz. a. kelt belügyminiszteri rendelet értelmében a vezénylési pódíj másfélszeres összegére van igénye.

Vitatkozók. A pápa. A hercegprímás is pap.

M. J. Alig hiszszük; minlenetre megkísérölheti. Kérelmét őrskihallgatáson adja elő.

FEJTÖRÖK.

Képtnlány.



Verstálány.

Míg az első két szótagom
Disziti könyverlet,
Addig az utolsó tagom
Igvonón lefed

A három meg együttvéve
Még Krisztus előtt élt,
És a kebelébe szállt, ki
Lelkével megbékélt!

Betűtalány.

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$

L

Megfejtési határidő: 1909 február 22.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kiorszolva.

Lapunk f. évi 5. sz.-ban közölt fejtűrők helyes
megfejtése:

Képtalány: «Városligeti fasor.» — Minustalány: «Nemzeti színház.» — Betűtalány: «A déltolanszországi földrengés.»

*

Helyesen megfejtették: Eckmann György csendőr Békás-megyer, Hatala örm. és neje Maczonka, Szijj örsv. Maczonka, Horváth Mátyás cz. örsv. Üllő, Vinciskó Vincez Ipolság, Bodás Lajos csendőr Bony, Ottó örm. Jászkesér. Hildcz János jörm. és neje, Gyurác István örsv., Sárdi József, Podnevár Mihály, Simon István és Szabó József csendőrök Magyaróvár, Varga György örm. Ujszász, Kiss Jeremiás pr. csendőr Ujszász, Mikulics Mihály, Balog I. csendőrök Ipolság, Schmidt János csendőr Ózd, Petrovits Sándor cz. örm. Solt, Nagy J. örm. és neje Vésztő, Róth János örsv. Szvnicza, Gipsz Sándor örm., Magyar örsv. és Multán Gy. csendőr Pánczélcseh, Seres örsv. Keicze, Kéri és Mezei csendőrök Dév, Roósz G. cz. örsv. és neje Magyarbáns-hegyes. Zeivity Milán cz. örsv. Birki, váci örs. Szabó Sándor örsv. Pásztó, Rózsa I. csendőr Tiszakürt, Lázár Alajos örsv. Bánokszentgyörgy, Bürger örsv. Sükösd, nagyszentmihályi örs, Erős és Frindik csendőrök Bácsotváros, Kiss Győző csendőr Eger, Subajda csendőr Suska, Artner S. örsv. Feketeváros, Gregor András csendőr Kosárfalva, Ponics György örsv. Tóvis, Ujvári S. örm., V. Kovács L., Kovács G. és Roósz A. csendőrök Gyanta, Kosztolányi István örm. Palicsfürdő, Réti J. örm., Szács M. pr. cs. Czrepáju, Szarvas István pr. csendőr Jablanica, Kovács István III. pr. csendőr, Jozsa I. pr. csendőr Torontálvásárhely, Lukács Gyula cz. örsv., Fodor J. csendőr Dombrád, Pál Sándor csendőr Fehérvárcsurgó, Szabó László csendőr Kétegyháza; Virág jörm. és neje, Balla Lipót csendőr, Lénárt Sándor cz. örsv. Torna, Gergely Sándor jörm. és ij. Gergely Sándor Dév, Fábian Imre Facset, Papp Sándor örsv. Ratkó, Gyümölcsös .I. örm. Nagymegyer, Bacsa I. örm. és Milcsinszky A. örsv. Buda-örs, Szabó I. Nádudvar, nagyszobeni örs, Herczeg Imre Vésztő, pétervári örs, Zátmbó örm. és neje Szent-Antal, Illés László csendőr Szvnicza, csúzi örs. Sapp T. A. örsv. Végrád, Ágoston .I. örm. és neje Rotteg, Kari J. jörm., Székely J. örm. és Csörgő L. ösvő Kolozsvár, Miklosics J. cz. örsv. Galacz, Kóka S. cz. örsv. Törökzentmiklós, Vargyas A. örm. Kobátfalva, Szücs B. örsv. Kolozsvár, Ferenczi és Müller csendőrök Verestorony-határkapu, Pakucs Dénes csendőr Hollóháza, Bartha I. örsv. Dév, Harai cz. örsv. Faragó, Nagy Gy. csendőr Gyergyóholló.

*

A kiorszolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Eckmann György csendőrnek Békásmegyerre elküldöttük.

HIVATALOS RESZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Rányai* Sámuel törzsozrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, egyrészt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenysége és buzgalmaért, másrészt mint szárnyszámvivő teendőinek szakértelemmel, lelkiismeretes köteleességtudással való teljesítéseért.

Erdős András örsvezető, Zeurza József valedilzsaai lakoson elkövetett gyilkosság tetteseinek körültekintő, fáradtságos és alapos tudással vezetett nyomozás után eszközölt kiderítéseért.

Kató Bálint cz. örsvezető és *Domokos* Albert csendőr, a Hosszu- és Gát-patakok megáradása alkalmával a személy- és vagyonbiztonság megvédése körül tanúsított fáradtaágot nem ismerő buzgalomuk és bátor magatartásukért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Szamosi* László és

Atorján János járásörmesterek, továbbá:

Kiss János I.,

Komáromi Lőrincz és

Csáki Lőrincz cz. örmesterek, a csendőrlegénységi létszám kiegészítése körül — jelentkezők gyűjtése által — kifejtett tevékenységükért.

Szűcs János csendőr cz. örsvezető és

Böjthe Ferencz csendőr, a Partin András zajzoni lakos sérelmére történt tüzeset alkalmával a személy- és vagyonbiztonság megvédésénél, nemkülönben a tűz eloltása körül kifejtett fáradtaágot nem ismerő buzgalomukért.

Moldauer György cz. örsvezető, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenysége és buzgalmaért, nemkülönben mint szárnyirodai segédmunkás, teendőinek lelkiismeretes köteleességtudással és fáradtaágot nem ismerő szorgalommal való teljesítéseért.

Előléptettek:

1909. évi január hó 26-ával:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Konnert Lajos, *Dobos* István, *Barla* István, *Fábián* Lőrincz és *Csáki* Sándor czimzetes örsvezetők, örsvezetőké.

Házasságra lépett:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Bajkó Jónás örmester, *Csatári* Rózával, 1909 jan. 10-én, Hosszumezőn.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. sz. esendőrkerület állományában:

Kohn Márton próbacsendőr családí nevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi december hó 18-án kelt 152068/Vl. sz. engedélye alapján *Keresztési-ro* változtatta.

PALYÁZATOK.

Egy hivatalozgalmi állás a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. kereskedelmi miniszterium elnöki kúrtató hivatalához 1909. évi márczius hó 15-ig.

Egy főfegyőri állás a mária-nosztroi kir. orsz. letartóztatási intézetnél. Kezdőfizetés 1000 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Természeti ruházat. naponként 84 dkgm. kenyér. Magyar nyelv szóban és írásban. Okleveles gépész, villamosvilágítás kezelésében jártasság. Kérvények a mária-nosztroi kir. orsz. letartóztatási intézet igazgatójához 1909. évi márczius hó 10-ig.

Egy mázasakadémiai állás az aknaszlatinai fővámhivatalnál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Természeti lakás. Évi 30 úrköbméter tűzifa és évi 50 kg. szjárdóság. Magyar nyelv szóban és írásban. A jövedéki anyagkezelésben és szőnyegvitelben való teljes jártasság. Kérvények az aknaszlatinai fővámhivatalhoz 1909. évi febr. 29-ig.

Egy rajzoldói állás a krakói hadmérnöki igazgatóságánál. Fizetés évi 1200 korona, az 1680 k. I. fiz. oszt. való előléptetésnél. Lakbér illetménynyel és 120 kor. egyenruházati pótlék egyszer a mindenkorra. Német nyelv szóban és írásban. Valamely szláv nyelv ismerete. Hat havi próbazorgálat. Kérvények a krakói hadmérnöki igazgatóságához 1909. évi márcz. 15-ig nyújtandók be. Közbe Hadügyminiszterium.

Hét irodaségdíszti állás a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium elnöki hivatalához 1909. évi márczius hó 15-ig.

Két iskolaszozalmi állás az orsz. m. kir. iparminisztériumi iskolánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és ács- és bodnár-mestertég, vagy nyomdai munkálatok ismerete. Kérvények az orsz. m. kir. iparminisztériumi iskola igazgatójához 1909. évi február hó 15-ig.

Egy írónki állás a dovocsoi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona, usotlog természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Tolokkónyi vizsga. Kérvények a veszprémi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 18-ig.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségénél

1. egy állomásállásnál,
2. egy vonatfékozónál,
3. hat váltókezelőnél,
4. kilenc pályasíri állásnál.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházatot. A 2. és 3. pont alatti állások a végleges kinovozón olnyoréneig 2 korona napibérről javadalmazva. Természeti egyenr. A vonatfékozónál állásnál kilométerpénz.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. — 6 havi próbazorgálat.

Kérvények a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségéhez 1909. évi febr. 28-ig.

Egy írónki állás a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Kérvények a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909. évi február hó 23-ig.

Egy írónki állás a kaposvári kir. törvényszékénél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Tolokkónyi vizsga. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi február hó 23-ig.

Egy szolgai állás a magyar nemzeti múzeum növénytári osztályánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy-két középszikolai osztály olnyt nyújt. A vállás- és közoktatásügyi miniszterhez ezimozott kérvények a magyar nemzeti múzeum igazgatóságához 1909. évi febr. hó 24-ig.

Egy írónki állás a topolyai kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Négy középszikolai osztály. Tolokkónyi vizsga. Kérvények a szabolcai kir. törvényszék elnökéhez 1909. febr. 28-ig.

Egy írónki állás a szabadszabai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszikolai osztály. Kérvények a szabadszabai királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi febr. 28-ig.

Egy mechanikus laboránsi állás a budapesti m. kir. tudományegyetemen. Fizetés 1000 korona és 300 koronáig terjedhető pótlék. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. A kinovozón ideiglenes. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti magyar kir. tudományegyetem rectori hivatalához 1909. évi márcz. hó 8-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a 11^a jelzetű Ügyviteli szabályzat kivonata legújabb kiadását, ára 30 fillér. Tüzben aranyozott jubileumi keresztek és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.